GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 248. *Joi 7 (19) Noemvre.* **1885.**

Brașovŭ, 6 Noemvre 1885.

„Sêrbii înaintéză iute și bine", ḍice în modŭ caracteristicŭ o fóiă oficiósă a ministerului de esterne din Viena în întroducerea cronicei sale de rĕsboiu. „Sêrbii suntŭ pe tótă linia victorioșĭ", se mai póte adauge acuma.

In adevĕrŭ, Bulgarii nicĭ n'au fostŭ pregătițĭ pentru unŭ asemenea rĕsboiu, nicĭ nu dispunŭ de o armată, care sĕ se pótă mĕsura cu armata Sêrbiei. Probabilŭ, că, în momentulŭ când scriemŭ, colónele conduse de Regele Milanŭ vorŭ fi delăturatŭ piedecile principale, ce li se opunea în drumulŭ loŭ spre Sofia.

Sofia și Vidinulŭ suntŭ deocamdată ținta operațiunilorŭ armatei sêrbescĭ și se ḍice că Regele Milanŭ se va mulțumi cu ocuparea acestorŭ două puncte, carĭ sĕ-i servéscă ca garanță pentru teritoriulŭ ce'lŭ pretinde dela Bulgarĭ: ținutulŭ Trnului până aprópe de Sofia, ținutulŭ Vidinului și Bercovațului, în totalŭ cincĭ județe bulgare situate tóte la granița rĕsăriténă a Sêrbiei.

Ce se va întêmplă după ce Sêrbilorŭ le va succede a luá Sofia și a încunjura Vidinulŭ?

Incurcătura e așa de mare încâtŭ mai în fiecare fóiă găsimŭ alte combinații în privința acésta. Nu se scie încă ce decisiune va luá Sultanulŭ, décă va voì sĕ sară întru ajutorŭ Bulgarilorŭ, orĭ se va teme de a întreprinde acestŭ pasŭ din pricina Grecilorŭ.

Dér nu este decisivŭ ceea ce vorŭ întreprinde statele din peninsula balnică, ci hotărîtóre va fi pentru viitórea desvoltare a lucrurilorŭ atitudinea marilorŭ puterĭ și în specialŭ a Rusiei și a Austro-Ungariei.

Rușii suntŭ fórte mâniațĭ pe Sêrbĭ și ḍiarele lorŭ condamnă unanimŭ procederea Regelui Milanŭ, care a provocatŭ unŭ rĕsboiu „aventuriosŭ" și „ucidĕtorŭ de frațĭ." Insușĭ oficiosulŭ „Journal de Saint-Petersburg" face imputările cele mai grave Sêrbieĭ, pentru că n'a solicitatŭ mai întâiu mijlocirea puterilorŭ și a declaratŭ rĕsboiu unui vasalŭ, care n'are dreptulŭ de a decide despre pace și resbelŭ.

Pe când opiniunea publică ruséscă se pronunță așa de catogoricŭ în contra Sêrbilorŭ, ḍiarele germane și maghiare din Austro-Ungaria acompanéză cu simpatii vĕdite mersulŭ victoriosŭ alŭ oștirilorŭ Regelui Milanŭ. Scirea despre declararea rĕsboiului din partea Sêrbiei a fostŭ salutatŭ în delegațiunea ungară cu strigărĭ de „eljen" demonstrative și se ḍice, că ambasadorii a doue puterĭ marĭ arŭ fi interpelatŭ pe șefulŭ de secțiune Szögyenyi despre acésta demonstrațiune.

In fața acestorŭ antipatii și simpatii și în fața rĕsboiului este de cea mai mare însemnătate a se sci, décă esistă între Rusia și Austro-Ungaria o înțelegere secretă cu privire la țĕrile din peninsula balcanică séu nu, căcĭ numai în casulŭ dintâiŭ se póte spera, că aceste două împĕrății nu se vorŭ desbina din causa Sêrbilorŭ și a Bulgarilorŭ.

Dér nu numai în Rusia, ci și în Francia și în Anglia s'a pronunțatŭ opiniunea publică în defavórea Sêrbilorŭ. Numai Germania observă o reservă mare, pressa ei încă nu s'a pronunțatŭ, organulŭ lui Bismark a esprimatŭ numai speranța că rĕsboiulŭ sêrbo-bulgarŭ „nu va rĕsturnă programa acțiunei diplomatice a puterilorŭ."

Una din foile maghiare își esprimă temerea, ca nu cumva prietenia austro-rusă încheiată de dinastii se fiă mai tare decâtŭ curentulŭ opiniunei publice în cele două împĕrății. In casulŭ acesta delegații ungurĭ s'arŭ fi prea pripitŭ cu „éljen"-urile lorŭ, căcĭ rĕsboiulŭ ar lua o altă culóre, elŭ ar contribuì numai sĕ se împlinéscă dorința Țarului de-a depune pe prințulŭ Bulgariei și de a da o lecțiune Bulgarilorŭ.

Cu multŭ mai logică și mai naturală pare a fi însĕ părerea acelora, carĭ susținŭ, că în urma rĕsboiului serbo-bulgarŭ conflictulŭ între Rusia și Austro-Ungaria este neînlăturabilŭ.

Rĕsboiulŭ dintre Sêrbĭ și Bulgarĭ.

Despre mersulŭ operațiunilorŭ armatei sêrbescĭ nu se comunică nimicŭ din partea Sêrbilorŭ. Totŭ ce scimŭ până acum, le-amŭ aflatŭ din telegramele trimise din Sofia, și anume, că Sêrbii au luatŭ Țaribrodulŭ, au încunjuratŭ Trnulŭ și că se pregătescŭ sĕ pĕtrundă dincolo de defileulŭ Dragomanŭ. Bulgarii așteptă sĕ se dea lupta decisivă la Slivnițŭ, din care ingînerĭ prusienĭ au făcutŭ o nouĕ Plevnă. In adevĕrŭ, Slivița este cheia intregului platou balcanicŭ și pórta capitalei bulgare. Armata bulgară de vestŭ — cea rumeliotă e de ostŭ — se crede a numĕra 68,000 până la 70,000 de ómenĭ și se imparte in corpulŭ de nordŭ și corpulŭ de sudŭ. Corpulŭ de nordŭ, de vr'o 35,000 de ómenĭ, apĕră linia Vidinŭ-Cula-Belgradcicŭ, alŭ cărei punctŭ tare e Vidinulŭ. O telegramă de erĭ ne-a comunicatŭ luarea Culei de către Sêrbĭ, prin urmare rĕmâne sĕ se ia Vidinulŭ, pe care Bulgarii suntŭ hotărâțĭ a nu lŭ da cu nicĭ unŭ prețŭ. Armata de sudŭ de vr'o 33,000 de ómenĭ e așeḍată în cvadratulŭ Țaribrodŭ-Slivnița-Brnicŭ-Trn. Rĕulŭ e, că nu tótă acéstă armată e instruită și înarmată, prin urmare o mare parte din ea se va mărginii la lucrărĭ de fortificație ș, a

Ĕtă amĕnuntele ce ni le dau telegramele despre operațiunile și mișcările trupelorŭ:

Sofia, 16 Noemvre. In cursulŭ ḍilei de erĭ s'au auḍitŭ aci bubuiturĭ de tunurĭ. Numeróse trupe sêrbescĭ au eșitŭ erĭ diminétă din Țaribrodŭ și au luatŭ posițiune înaintea Dragomanului. S'a deschisŭ unŭ violentŭ focŭ de artileriă în contra posițiunilorŭ bulgare la, care s'a ripostatŭ energicŭ. Séra au încetatŭ focurile. Pe când Sêrbii esecutară dinspre Țaribrodŭ unŭ atacŭ în frontŭ, unŭ altŭ corpŭ sêrbescŭ s'a încercatŭ sĕ împresóre Dragomanulŭ, dér inimiculŭ a fostŭ reținutŭ în acéstă mișcare. Pe partea dinspre Trn încă a fostŭ o luptă, dér amĕnuntele lipsescŭ. Bulgarii se încércă sĕ împedece împreunarea celorŭ două colóne sêrbescĭ.

Slivnița, 16 Noemvre. Principele Alexandru a sositŭ în Slivnița; armata bulgară are de luptatŭ în contra unui dușmanŭ de trei orĭ mai numerosŭ; Bulgarii au perdutŭ în lupta de erĭ 8 tunurĭ. Astăḍĭ sau mâne lupta va reîncepe. Bulgarii suntŭ sigurĭ, că vorŭ învinge.

Filipopolŭ, 16 Noemvre. Unŭ numĕrŭ de 20,000 ómenĭ au plecatŭ din Rumelia spre Sofia; a plecatŭ de asemenea și legiunea studenților̆ precum și divisiunile scolilorŭ înalte din Tirnova, Gabrovo, Slivno.

Belgradŭ, 16 Noemvre. Trupele sêrbescĭ înaintéză pretutindenĭ. Colonelulŭ Benizki a luatŭ 4 redute și a făcutŭ 200 prisonierĭ. Armata Timocului a trecutŭ frontiera și a scosŭ pe Bulgarĭ din întariturĭ, după o viuă împotrivire; s'a luatŭ localitatea Adlia și 150 prisonierĭ. Sêrbii au perdutŭ 200 ómenĭ rănițĭ și 50 morțĭ din carĭ 1 ofițerŭ.

Sofia, 16 Noemvre. Trupele din Vidinŭ au trecutŭ Timokulŭ și au atacatŭ Negotinulŭ. Sêrbii caută sĕ taie la Bucino comunicația între Sofia și Lom-Palanca. Sêrbii din Rusciukŭ au fostŭ somațĭ sĕ părăséscă orașulŭ; ei vorŭ pleca la Giurgiu.

Sofia, 17 Noembre. Se aude bubuitŭ de tunurĭ în apropiere de Sofia. Sêrbii din Șiștovŭ au fostŭ espulsațĭ; ei vorŭ pleca la Zimnicea.

RĔSBOIULŬ ȘI MARELE PUTERI.

Acum, că rĕsboiulŭ a începutŭ, sĕ urmărimŭ părerile și acțiunea marelorŭ puterĭ, precum și mersulŭ conferinței.

Foile rusescĭ dătătóre de tonŭ condamnă declarațiunea de rĕsboiu din partea Sêrbieĭ, ca o întreprindere aventurósă, în care se ucidŭ frații. »Novoje Vremja« vede în ea o călcare a tractatului din Berlinŭ, care întrece chiarŭ și procederea prințului Bulgariei, d'a stabili unirea. »Novosti.« și „Petersburger Zeitung« suntŭ de părere, că Rusia nu póte vedé nicĭdecum liniștită, cum se sfâșiă Bulgaria liberată de ea și Serbia înrudită, Serbia, ḍice ḍiarulŭ din urmă, și-a călcatŭ cu sfruntare promisiunile date de repețite orĭ, că va sta liniștită până la hotărîrea conferinței »St. Petersb. Vjedomosti" ḍice, că declarațiunea de rĕsboiu e productulŭ lui Salisbury și adauge, că în Sofia s'a observatŭ deja deosebirea între amiciția liberatorului rusŭ și între simpatia platonică a cabinetului englesŭ. »Journal de St. Petersburgŭ« își esprima părerea de rĕu, că Serbia, care are a mulțămi Rusiei independența sa, a declara rĕsboiu Bulgariei, care are a mulțămi Rusiei autonomia sa, fără 'sĕ'șĭ fi luatŭ mai anteiu refugiulŭ la mediațiunea puterilorŭ. Pe lângă acéstă procedere incorectă, ḍice numitulŭ ḍiarŭ, mai e și aceea, că Serbia a declaratŭ rĕsboiu unui principe vasalŭ, și se nasce întrebarea, că óre scopulŭ rĕsboiului este á combate pe suzeranulŭ, orĭ a aduce pe vasalulŭ rebelŭ la supunere. Acestŭ casŭ fără precedență arată, că dreptate a avutŭ Rusia sé céră restabilirea *statului quo*. „Journal de St. Pétersbourg" declară, că Rusia nu va suferi sĕ deaînderĕtŭ nicĭ unŭ statŭ balcanicŭ. Apoi întrĕbă, că óre acum mai e posibilă restabilirea *statului qua*? Ce va face Grecia și Turcia, elŭ nu scie; spune însă cu durere, că acéstă luptă s'ar fi putută încunjura.

»*Montags-Revue*« află, că îndată după declararea de rĕsboiu marele puterĭ au începutŭ tractărĭ și cele mai multe s'au unitŭ într'atâta, ca pe câtŭ va fi cu putință sĕ localiseze rĕsboiulŭ sêrbo-bulgarŭ, sĕ continue lucrările conferinței și în specialŭ reforma statului ostrumeliotŭ.

Ambasadorii păstréză celŭ mai mare secretŭ în conferință; ei au declaratŭ colegilorŭ lorŭ diplomațĭ că gravitatea situației le impune și o mai mare reservă. Cu tóte aceste, se scie că s'a adoptatŭ o somațiune ce se va adresa principelui Alexandru; sir White a adoptatŭ redacțiunea cu condițiunea ad referendum. Se crede că Englitera va părăsi conferința dacă maioritatea va resolva invasia Rumeliei de Turcĭ fără a garanta continuarea domniei lui Batenberg și o óre-care satisfacere sentimentului naționalŭ bulgarŭ. Rusia insistă ca Turcia sĕ restabiléscă statulŭ quo. Turcii credŭ că, dacă Sêrbii și Bulgarii se iau la luptă, Rusia și Austria vorŭ interveni numai decâtŭ; neactivitatea Turciei însĕ ar provoca neapĕratŭ unŭ conflictŭ între Rusia și Austria. Rusia va adresa unŭ ultimatum Porței invitându-o sĕ restabiléscă statulŭ quo; în casŭ de a nu voi acésta, Rușii vorŭ ocupa Bulgaria. In acestŭ casŭ Turcia se va adresa Austriei arĕtându-i că e silită sĕ ocupe Serbia.

»Times« și alte foi englesescĭ se esprimă fórte aspru în contra procederei Sêrbiei; se teme, că declarațiunea de rĕsboiu sêrbéscă va provoca nouĕ cestiunĭ periculóse.

In Berlinŭ se crede ca apropiată eventualitatea unei intrărĭ a Turcilorŭ în Rumelia orientală. *Germania* nu se va opune acestei intrărĭ. »Post« e de părere, că *Austro-Ungaria* va avé problema, d'a aduce la liniște pe Serbia. Acéstă problemă negreșitŭ că e neplăcută, dar nimenĭ altulŭ nu va puté sĕ o ia asupră'șĭ; și ceea ce e și mai rĕu: Rusia ar puté intra în Bulgaria, în casulŭ când Austro-Ungaria ar intra în Serbia.

In *Parisŭ* se așteptă cu viuă nelinisce desfășurarea lucrărilorŭ în Orientŭ. Cabinetulŭ francesŭ ar sprijini orĭ-ce silință d'a se localisa conflictulŭ. Representanții *Franciei* și *Rusiei* din Constantinopolŭ au fostŭ încunosciințațĭ, îndată după declararea de rĕsboiu, că nu se va face nicĭ o oposițiune în contra unei întreveniri a Turciei fiă în contra oricăruí statŭ balcanicŭ. Se ḍice că și *Anglia* ar fi datŭ asemenea instrucțiunĭ ambasadorului sĕu.

INARMĂRILE.

Pregătirile de rĕsboiŭ ale Turciei au luatŭ o dimensiune, care a surprinsŭ pe toţĭ; suntŭ cu multŭ mai însemnate, decum arŭ pretinde eventualele operaţiunĭ în Rumelia ostică şi în acelaşĭ timpŭ chiar şi încontra Serbiei, Greciei şi Muntenegrului. Sultanulŭ vrea sĕ dovedéscă, că Turcia e destulŭ de tare sĕ se apere contra inimicilorŭ. Vestea intrărei Serbilorŭ în Bulgaria a produsŭ o mare scădere la bursă; diarele turcescĭ publică liste lungĭ de persóne, carĭ au dăruitŭ cai séu banĭ pentru armată. Pregătirile continuă. Flota e gata în orĭce momentŭ sĕ întreprindă o acţiune. Se vorbesce că Pórta ar voi sĕ blocheze Varna, până ce prinţulŭ Alexandru va fi evacuatŭ Rumelia orientală.

In Atena a produsŭ mare ferbere scirea despre isbucnirea rĕsboiului. Pregătirile se continuă cu o deosebită rîvnă.

Guvernulŭ sêrbescŭ a provocatŭ telegraficŭ direcţiunea fabricei de puscĭ Cockeril din Seraing lângă Lüttich, ca sĕ grăbéscă a preda cele 20,000 de puscĭ comandate acum trei sĕptemânĭ.

O notă a Bulgariei.

Guvernulŭ bulgarŭ a adresatŭ următórea circulară agenţilorŭ diplomaticĭ din Sofia:

„Guvernulŭ a fostŭ informatŭ, că armata sêrbéscă a încălcatŭ adĭ diminéţă teritoriulŭ bulgarŭ prin şoséua, care duce dela Pirotŭ la Zaribrodŭ. Surprinsŭ de acéstă nâvălire subită, ministrulŭ afacerilorŭ strĕine d. Ţanoff a întrebatŭ adĭ-diminéţă la dece ore şi jumĕtate, pe d. Rangabé, agentŭ diplomaticŭ alŭ Greciei şi însărcinatŭ cu afacerile Serbiei, décă are cunoscinţă de acestŭ gravŭ evenimentŭ.

„In urma acestui demersŭ, d. Rangabé dădŭ îndată, la amédĭ, d-lui Ţanoff comunicarea oficiósă şi oficială a textului depeşei pe care însărcinatulŭ cu afacerile Serbiei o primise adĭ-diminéţă dela d. Garaşanin la patru ore şi jumĕtate, şi alŭ cărei cuprinsŭ este următorulŭ:

»Comandantulŭ primei divisiunĭ şi autorităţile de pe fruntariă anunţă în acelaşĭ timpŭ, că Bulgarii au atacatŭ adĭ 1 (13) Noemvre la şépte ore şi jumĕtate diminéţa posiţiunile ocupate de unŭ batalionŭ din primulŭ regimentŭ de infanteriă, în imprejurimile Vlasinei, pe teritoriulŭ sêrbŭ.

»Guvernulŭ regalŭ consideră acéstă agresiune nemotivată ca o declaraţiune de rĕsboiu. Elŭ vĕ rógă sĕ notificaţĭ în numele sĕu d-lui Ţannoff, ministrulŭ afacerilorŭ strĕine alŭ Bulgariei, că Serbia, acceptândŭ urmările acestui atacŭ, se va considera în stare de rĕsboiu cu principatulŭ Bulgariei cu începere de mâne, Sâmbătă 2 (14) Noemvre la şése óre de diminéţă.«

Guvernulŭ princiarŭ protestă energicŭ în contra aserţiunilorŭ conţinute în acéstă depeşă şi declară susŭ şi tare, că trupele bulgare n'au atacatŭ de locŭ posiţiunile ocupate de forţele sêrbescĭ pe teritoriulŭ sêrbŭ prin împrejurimile Vlasinei.

In faţa gravei acusaţiunĭ îndreptată în contra lui, guvernulŭ princiarŭ ţine de onórea sa de a stabili faptele astfelŭ cum s'au produsŭ. (Urméză istoriculŭ atacului unei patrule bulgare de către trupele sêrbescĭ, la Rogiţa, după cum s'au descrisŭ în o telegramă precedentă.)

Guvernulŭ bulgarŭ afirmă, că agresiunea a venitŭ de faptŭ din partea trupelorŭ sêrbescĭ; că trupele bulgare s'au ţinutŭ totdéuna în defensivă şi că ele păstréză şi astădĭ aceeaşĭ atitudine.

In urma acestei agresiunĭ, a cărei întrégă respundere cade asupra trupelorŭ sale şi asupra ei însăşĭ, Sêrbia declară, că e datoria ei sĕ se considere în stare de rĕsboiu cu principatulŭ, pe când din potrivă guvernulŭ princiarŭ e în dreptŭ a considera ca o declaraţiune de rĕsboiu decisiunea luată de Sêrbia de a năvăli pe teritorulŭ bulgarŭ fără nicĭ o notificare prealabilă.

Guvernulŭ bulgarŭ primesce cu liniştea, pe care o dă consciinţa datoriei împlinite, consecinţele unui rĕsboiu pe care nu l'a provocatŭ şi a cărui responsabilitate nu va avé s'o pórte în faţa Europei.

Guvernulŭ princiar dovedesce apoi, că n'a întreprinsŭ nimicŭ ostilŭ nicĭ agresivŭ împotriva Serbiei. Toţĭ sciu — dice elŭ — că pe frontieră de către Serbia nu se afla nicĭ unŭ soldatŭ acum o lună, şi că nu s'au trimisŭ trupe spre acéstă frontieră decâtŭ atuncĭ cândŭ era deja doveditŭ şi cunoscutŭ, că Serbia, în locŭ sĕ ameninţe directŭ imperiulŭ otomanŭ, şĭ-a schimbatŭ fără veste planulŭ, îndreptându-se spre frontiera bulgară. Toţĭ sciu, de asemenea, că trupele bulgare se află chiar astădĭ la o depărtare de 5,10 şi 25 kilometri dela graniţă şi că lucrările de fortificaţiă abia s'au începutŭ la porţile capitalei.

Aceste mĕsurĭ nu suntŭ óre o dovadă incontestabilă de disposiţiunĭ de prudenţă şi de moderaţiune? Guvernulŭ bulgarŭ, departe de a voi sĕ provóce o acţiune ofensivă, s'a silitŭ, din contra, a înlătura cu orĭ-ce preţŭ, unŭ conflictŭ şi s'a închisŭ în o atitudine absolutŭ defensivă.

In acéstă situaţiune, guvernulŭ bulgarŭ face apelŭ la înalta imparţialitate şi la judecata echitabilă a puterilorŭ strĕine, pentru ca ele sĕ aprecieze caracterulŭ şi însemnătatea declaraţiunei de rĕsboiu a Serbiei.

Aparţine Europei a judeca cine a luatŭ iniţiativa acestui rĕsboiu şi a decide în ce parte se află buna dreptate.«

SCIRILE DILEI.

Cunoscutulŭ notarŭ Szanto din Bărcea mică, împreună cu unŭ representatŭ alŭ bisericei reformate d'acolo, au publicatŭ în »Ellenzek" unŭ apelŭ către „patrioţii binesimţitorĭ," ca sĕ le dea ajutorŭ pentru a didi acolo o biserică reformată şi o casă parochială, în firma speranţă, că nu peste multŭ timpŭ vorŭ puté converti la religiunea reformată pe toţĭ cei 260 Românĭ din Bărcea mică după ce pe 28 i-au convertitŭ. Szanto stă sĕ întrécă şi pe Hunfalvy (Hundsdorfer) ca istoricŭ, dicêndŭ că acei Românĭ suntŭ Săcui colonisaţĭ acolo de Huniădescĭ primindŭ religiunea gr. or. a acestora. — Trecemŭ cu vederea asemenea flecurĭ istorice, şi atragemŭ numai atenţiunea autorităţii nóstre bisericescĭ competente, sĕ fiă cu ochii în patru, ér Românii din Bărcea sĕ nu'şĭ batjocuréscă religiunea părinţilorŭ lorŭ, căcĭ cu greu pĕcatŭ îşĭ încarcă sufletulŭ.

—0—

Subprocurorulŭ din Alba-Iulia, Dr. Teodorŭ Manu a fostŭ transferatŭ de ministrulŭ de justiţiă la Dobriţinŭ.

—0—

Ministrulŭ instrucţiunii a concesŭ scólei comerciale superióre din Clujiu sĕ pórte de aci înainte titlulŭ de Academia comercială.

—0—

Până la 1 Noemvre n., reuniunea de maghiarisare din Clujiu avea banĭ gata 79.908 fl. şi deocamdată s'au depusŭ la casse de economii. Peste totŭ s'a subscrisŭ o sumă mai mare, dér numai în cursŭ de şése anĭ se va plăti. — Pe romănesce se dice: pasce murgule érbă verde..... dacă ai de unde.

—0—

Ministrulŭ lucrărilorŭ publice şi comunicaţiunei a concesŭ pentru unŭ anŭ deputatului Iuliu Horvath a face lucrările pregătitóre pentru linia ferată secundară cu cale ordinară dela Petroşenĭ prin Livaţenĭ, Forbatenii de josŭ-Vulcanŭ, Paroşenĭ, Lupenĭ, Forbatenii de susŭ, Uricanĭ şi Hobiţanĭ până la Nyakmezö.

—0—

Din Biserica-Albă ni se scrie dela 16 Noemvre n.: „Concertulŭ şi petrecerea arangiată din partea corului vocalŭ românŭ de aici, care s'a datŭ erĭ séra a succesŭ fórte bine. Atâtŭ corulŭ câtŭ şi d-lŭ prof. Popoviciu au cântatŭ fórte bine şi precisŭ. Potpourriurile românescĭ bine alese şi esecutate din partea capelei militare din locŭ încă au fostŭ primite cu vii aplause. Vocea artistică a d-lui Popoviciu a storsŭ admiraţiunea publicului. Numerulŭ publicului de faţă a trecutŭ preste 300 de persóne. Venitulŭ curatŭ nu va fi mare, dér cu atâtŭ mai mare este resultatulŭ moralŭ câştigatŭ. Petrecerea a duratŭ până după 2 óre din nópte. Unŭ raportŭ mai detaiatŭ veţĭ primi preste câte-va dile.« *Aeli-us.*

—0—

In Ttrăţcău şi Vermeşŭ, comit. Bistriţa-Năsăudŭ, graséză între vite bóla de gură şi de picióre.

—0—

Cetimŭ în „Românulŭ:" „Se dice — şi dămŭ acéstă scire sub tótă reserva — că puterile europene, după propunerea Germaniei, au sĕ dea mandatŭ Rusiei şi României pentru stabilirea ordinei şi liniştei în Peninsula Balcanică. Se mai adaogă, că d-lui I. C. Brătianu i s'a făcutŭ deja cunoscutŭ acéstă, cu ocasiunea călĕtoriei sale din urmă la Berlin. Acéstă scire are astădĭ — faţă cu începerea ostilităţilorŭ dintre Serbia şi Bulgaria — însemnătatea ei."

—0—

Cetimŭ în „România": „Se vorbesce de trimiterea unui corpŭ de observaţiă pe linia Dunărei. Pe de altă parte ni se spune că garnisóna din Tîrgovişte se va întări cu două baterii, şi cea din Calafatŭ cu două regimente de infanteriă.

—0—

Lunĭ diminéţa, prinţulŭ Urusoff, ministrulŭ Rusiei la Bucurescĭ, a trimisŭ d-lui I. Brătianu, la Florica, o lungă depeşă, spune „L'Indépendance roumaine."

—0—

O telegramă din Lom-Palanca dela 15 Noemvre spune, că esistă temerea, ca nu cumva Românii sĕ intenţioneze a ocupa Vidinulŭ.

TRANSILVANIA.

Amŭ vorbitŭ despre unŭ articulŭ, ce a apărutŭ sub acestŭ titlu în „Neue freie Presse" dela 14 Noemvre. Elŭ este scrisŭ la inspiraţia d-lui Tisza şi de aceea estragemŭ dintr'însulŭ următórele:

„Frumósa ţéră romantică, marele principatŭ Transilvania de odinióră, este de unŭ timpŭ încóce obiectulŭ îngrijirilorŭ pressei maghiare. Aci se descriu jurstările de acolo cu culorile cele mai negre, dicêndu-se, că acéstă sublimă ţĕrişóră este Irlanda statului ungarŭ; aci se îndréptă cele mai înfuriate ameninţărĭ în contra propagandei naţionale de acolo şi voiescŭ sĕ o sugrume cu-o singură lovitură de piciorŭ a statului atotputinte. Astădĭ se apeléză la „societate" ca sĕ scape pe Săcui din îmbrăţişările mortale ale romanisărei, mâne se cere dela

FOILETONŬ.

Contesa Dora d'Istria

(După „Le Peuple Roumaine")

Cunoscută în lumea literată sub acestŭ pseudonimŭ pe care ea l'a ilustratŭ, princesa Kolzow-Maszalski, născută princesa *Ghica*, nepóta defunctului principe domnitorŭ Alexandru Ghica, este de sigurŭ una din cele mai curióse şi mai originale figurĭ ale acestui seculŭ.

Contesa *Dora d'Istria* — îi păstrămŭ numele ei ca literată — prin caracterulŭ sĕu mare, prin spiritulŭ sĕu înaltŭ, prin cunoscinţele sale întinse şi varii, prin numĕrósele şi remarcabilele operĭ eşite din péna sa, este una din acele individualităţĭ, de carĭ orice ţéră ar fi mândră. Ea este o ilustraţiune a României, o celebritate în lumea literată.

Vr'o şésedecĭ de studii celŭ puţinŭ, atingêndŭ cestiunĭ politice, religióse, sociale, istorice, etnografice, publicate (în limba francesă) în principalele reviste séu diare din Europa, precum în »La Revue des Deux Mondes,« »La Revue Suisse,« »Le Droit« (din Turinŭ,) „L'Illustration," „La Revue Internationale" (din Viena) »La Revue d'Orient,« »Le Courrier d'Athènes,« »L'Observateur Belge« ş. a. dau mărturiă de rară fecunditate a acestei scriitóre dotate cu aptitudinĭ universale.

Dintre producţiunile sale cele mai însemnate citămŭ: »Viéţa mânăstiréscă din biserica orientală,« opŭ publicatŭ la Bruxela în 1855, la Parisŭ şi la Geneva în 1858; »Despre femei de o femeiă," la Parisŭ şi la Bruxela în 1865; „Femeile în Orientŭ," 2 vol. publicate la Zürich şi traduse mai în urmă în grecesce şi în rusesce; „Femeile în Occidentŭ,« opŭ tradusŭ în grecesce de pe manuscrisŭ; „Elveţia italiană,« »Elveţia germană" şi »Ascensiunea Moenchului,« opŭ, care trece de autoritate şi care a fostŭ tradusŭ în englesesce de Hume Greenfield; „Escursiune în Rumelia şi în Morea«, 2 vol. ş. a.

Dintre romanele sale însemnămŭ: »Proscrisulŭ din Biberstein," publicatŭ în »Le Courrier de Paris;« Eleonora de Harltigen,« amintirĭ dela Curtea din Dresda, şi „Guistaine,« publicate amêndouĕ în »La Revue des Deux Mondes,« ş. a.

Operile contesei Dora d'Istria ar constitui singure o bibliotecă şi nomenclatura lorŭ ar trece multŭ peste cadrulŭ în care acestŭ articulŭ e silitŭ sĕ se restrîngă.

Ca sĕ complectămŭ însĕ idea ce căutămŭ s'o dămŭ aci despre varietatea lucrărilorŭ sale, citămŭ încă, din întêmplare, următórele: „Naţionalităţile,« elenă-română-sêrbă-bulgară-albanesă, »după cântecile poporale;" celŭ din urmă din aceste cincĭ studii, a cărui ediţiune s'a trecutŭ repede, a fostŭ retipărită de prinţulŭ Ludovicŭ Lucianŭ Bonaparte; »România şi biserica ortodoxă;« »Românii şi papismulŭ," »Scrisorĭ către unŭ filosofŭ atenianŭ;" Despre fraternitatea popórelorŭ latine; „Vechiulŭ guvernamentŭ şi Revoluţiunea în Sicilia;« »Scriitorii albanezĭ;« »Tessinulŭ;« »Preumblărĭ în Toscana;« »Prodigiele lui Marcu;" »Carnevalulŭ din Veneţia;" »Scene din viéţa sêrbéscă; »Orientalii în Parisŭ." Acéstă din urmă lucrare face parte din Paris Guide (Călĕuza Parisului), ş. a.

Inimică de mórte a trândăviei şi dotată cu acéstă fecunditate, care este unulŭ din caracterele esenţiale ale geniului, contesa Dora d'Istria continuă a scóte nouĕ producţiunĭ din creerulŭ sĕu fecundŭ; acum avemŭ înaintea ochilorŭ »Golfulŭ dela Spezzia,« care în întregulŭ sĕu ocupă o fasciculă din „Ocolulŭ lumii,« publicaţiune de cele mai de preţŭ.

O erudiţiune surprindĕtóre, unŭ stilŭ curatŭ şi uşorŭ, instrumentulŭ unei cugetărĭ substanţiale, vederĭ nouĕ, inspiraţiunĭ generóse, tendinţe liberale îndrăsneţe — ereditate a familiei — astfelŭ suntŭ principalele caractere ale producţiunilorŭ contesei Dora d'Istria.

Regretămŭ fórte multŭ, că nu putemŭ studia aci separatŭ opurile sale, care, pentru ca sĕ fiă convenabilŭ apreciate, ar trebui o analisă specială pentru fiecare. In totŭ casulŭ, recomandămŭ între altele cetitorilorŭ, curioşĭ d'a cunósce amenunte fórte interesante, cele două volume consacrate »Femeilorŭ în Orientŭ.«

Acestŭ opŭ este precedatŭ de unŭ portretŭ alŭ autórei. Este o femeiă blondă, de o frumseţe remarcabilă. Dulceţa şi o mândriă calmă distinge trăsurile ar-

statŭ se fortifice pasurile ardelene. Totdéuna însĕ se esageréză lucrulŭ. Décă amŭ luá în seriosŭ aceste espectoraţiunĭ unorŭ patrioţĭ, carĭ se aprindŭ prea uşorŭ, atuncĭ amŭ trebui în adevĕrŭ sĕ credemă, că deodată peste nópte s'a întunecatŭ orisontulŭ politicŭ alŭ Ungariei şi se ridică unŭ norŭ ameninţătorŭ, care se va descărca în forma unei cestiunĭ ardelene. Suntŭ destule cestiunĭ delicate în acestŭ statŭ şi ar trebui sĕ se feréscă Ungurii de a-le înmulţĭ fără de nicĭ o necesitate. Matadorii pressei, pe carĭ îi înţelegemŭ aici, şi carĭ se jócă de unŭ anŭ de ḑile ca copii cu foculŭ, făcêndŭ pe lângă politică oficială de statŭ şi poltticá de „societate,“ arŭ trebui sĕ se gândéscă, că prin punerea la ordinea ḑilei a unei cestiunĭ ardelene deştéptă spiritulŭ adormitŭ alŭ particularismului şi ajută ca sĕ se pregătéscă şi în Ungaria reîntórcerea la individualităţile istorice-politice.“

După acésta întroducere se silesce omulŭ, înformatŭ de d. Tisza, d'a arăta, că adecă Transilvania aḑĭ nicĭ nu mai esistă decâtŭ numai după nume. Elŭ amintesce fusiunea Transilvaniei cu Ungaria, una dîn cele dintâi fapte ale comitelui Andrassy, spune, că p'atuncĭ încă au fost cruţate privilegiele săsescĭ, dér a venitŭ d-lŭ Tisza şi prin art. de lege XII din 1876 a desfiinţatŭ tóte privilegiele şi a încorporatŭ districtele fundului regin cu comitatele. Cu tóte, că numai esistă o Transilvaniă nicĭ în înţelesŭ politicŭ, nicĭ după dreptulŭ publicŭ — se vorbesce aḑĭ multŭ de ea.

„Prilegiulŭ esteriorŭ l'a datŭ la acésta — continuă „N. fr. Presse“ — apariţiunea proclamaţiunei, care s'a aruncatŭ între masse sub firma unei »Românie irredente,« păn'atuncĭ necunoscute. Acéstă miserabilă scriitură s'a condamnatŭ ea pe sine... Cu tóte acestea pressa maghiară s'a repeḑitŭ contra ei cu-o furiă şi indignare, care uşorŭ putea fi esplicată ca slăbiciune, şi sub presiunea cea mare a opiniei publice se făcură şi paşĭ diplomaticĭ. Guvernulŭ românŭ a doveditŭ în acésta afacere o lealitate, ce se aştepta cu atâtŭ mai puţinŭ, cu câtŭ relaţiunile comerciale politice se inăsprescŭ fórte multŭ tocmai prin mĕsurile luate de guvernulŭ maghiarŭ. Urmà espulsarea Ardelenilorŭ, carĭ, — nu scimŭ décă cu dreptŭ séu cu nedreptŭ — fură suspiţiunaţĭ că au luatŭ parte la uneltirile României irredente... Nicĭ acésta n'a fostŭ de ajunsŭ spre a linişti spiritele. Foile maghiare erau înţesate de scirĭ alarmătóre. Erĭ se ḑicea că Românii vorŭ da focŭ unui têrgŭ maghiarŭ, astăḑĭ s'a găsitŭ la unŭ preotŭ dinamită, mâne aveau sĕ se adune Românii de colo şi de colo, ca sĕ facă eserciţii pentru tóte eventualităţile...« Scirile se desminţeau în ḑiua următóre, dér neodihna crescea. In fine îngrijirile se măriră când se audì, că s'au trimisŭ câteva companii de infanteriă în comitatulŭ Albei de josŭ şi s'au întăritŭ posturile de gendarmĭ în unele ţinuturĭ ardelene. Acéstă mĕsură este singurulŭ simptomŭ seriosŭ, că în Ardélŭ se îngróşă lucrurile şi că Românii aţîţaţĭ de popii lorŭ, erau gata a comite o prostiă. Din acéstă posibilitate d'a comite o nebuniă s'a făcutŭ o afacere arḑĕtóre politică... De doi anĭ s'a întrodusŭ o modă, care póte devenì fatală, cu tóte că guvernulŭ nu a sprijinit'o(?)

Scriitorĭ şi deputaţĭ mai tinerĭ, carĭ dealtmintrelea servescŭ causa d-lui Tisza, lăţiră de câtva timpŭ parola, că consolidarea statului în sensŭ curatŭ maghiarŭ nu se póte face numai cu ajutorulŭ politicei oficiale a guvernului, ci trebue sĕ ajute şi societatea. Sub acéstă firmă se ascundea şovinismulŭ celŭ mai neruşinatŭ, care nu mai câtŭ se gena a se preumbla golŭ în ḑiua mare. Se provocară la esemplulŭ Angliei, dér au uitatŭ: ântéiu că societatea englesă e altfelŭ organisatŭ şi are alte forţe ca cea maghiară, şi că lucrarea ei produce în adevĕrŭ minunĭ pe terêmulŭ umanitarŭ, dér evită politica şi se feresce de a crea dificultăţĭ politicei oficiale, séu chiar de a-i strica. Oposiţiunalii ungurĭ se alăturară asemenea la mìşcarea aceea, spre a nu apăré mai puţinŭ patrioticĭ. Incepură sĕ liciteze patriotismulŭ sub forma, ce o numiră: »Kulturegylet.“

„N. fr. Presse“ arată apoi, că guvernulŭ ungurescŭ, temêndu-se de-o contra-acţiune a naţionalităţilorŭ, ar fi esprimatŭ dorinţa ca sĕ nu se unifice societăţile de maghiarisare, cum era planulŭ, şi că a mai datŭ o dovadă de înţelepciune cassândŭ hotărîrea comitatului Sătmarŭ privitóre la darea de 1% pentru „Kulturegylet.“ Apoi urméză aşa:

„Intr'unŭ statŭ poliglotŭ s'ar pretinde mai multă precauţiune şi tactŭ. Numai înainte cu câteva ḑile apărù escelentă operă a profesorului şi deputatului Ludovicŭ Lang asupra „statisticei poporaţiunei Ungariei“ şi în limba germană. De aicĭ se vede, că în 74 comitate sunt numai 10, în carĭ locuitorii maghiarĭ facŭ mai multŭ de 90 percente; sunt însĕ 14 comitate, în carĭ naţionalitatea domnitóre n'a adus'o nicĭ până la 10 percente. Instructive sunt şi datele privitóre la Ardélŭ. Intre comitatele ardelene numai douĕ au o poporaţiune maghiară de 80 percente; în celelalte proporţiune scade cumplitŭ şi ajunge în comitatulŭ Sibiului numai la 2.18 percente Maghiarĭ. De altă parte locuesce în douĕ comitate peste 90 percente Românĭ, în trei mai mulŭ de 70 percente, în trei mai multŭ de 60 ş. a.

Asemenĭ jusstărĭ impunŭ precauţiune, mai alesŭ într'unŭ timpŭ când mişcarea naţională póte sĕ fiă răpită de nisce complicaţiunĭ esterióre, producêndŭ aceste Kulturegyleturĭ o reacţiune teribilă la graniţă sudică a imperiului, unde s'a adunatŭ atâta materiă esplosibilă. D-lŭ Tisza trebue numai sĕ voiască şi nu se va nasce o cestiune ardelénă. Aceia, cărora Tisza le este încă pré puţinŭ naţionalŭ, nu suntŭ destoinicĭ pentru politică, acestia în timpurĭ aşa de grele trebue sĕ fiă simplamente delăturaţĭ.“

Valea Haţegului, 10 Noemvre 1885.

Domnule Redactorŭ! In Nr. 219 alŭ »Gazetei Transilvaniei' se amintesce între scirile ḑilei, într'o corespondenţă din Valea Haţegului, că fosta învĕţătorésă grăniţăréscă în Voila, d-ra Sofia Gila, va plăti scumpŭ favórea inspectorului şcolarŭ Rheti, care a numit'o ca învĕţătorésă la scóla de statŭ din Livadia, trecêndŭ mai târḑiu în céta „patrioţilorŭ' ca şi d-şóra Zsoszán Zsofi, care s'a maghiarisatŭ.

Am aşteptatŭ sĕ vĕdŭ vr'unŭ rĕspunsŭ în vr'o fóiă românéscă, când ce vĕdŭ? In »Hunyad« din Deva, Nr, 45 din 7 Noemvre, citescŭ o corespondenţă a d-şórei Zsoszán, prin care, vrêndŭ a linişti pe scriitorulŭ scirei de mai susŭ, laudă »sinceritatea“ şi „stima« ce o are inspectorulŭ Rethi faţă cu învĕţătorii şi învĕţătoresele de naţiune română. Şi ca sĕ'şi dovedéscă »patriotismulŭ« trimite redactorului 5 fl. pentru a o înscrie ca membră a „Kulturegylet“-ului, recomândândŭ a fi „imitatŭ“ pasulŭ sĕu. Din partea d-şórei Gila nu vĕdŭ nicĭ unŭ rĕspunsŭ nicăirĭ, póte, că 'şĭ-o fi cugetatŭ, că: „Tăcerea ca mierea.“ Eu le cunoscŭ pe amêndouĕ încă din copilăriă, sciu şi de educaţiunea ce au primitŭ şi societăţile în care s'au mişcatŭ şi decĭ nu e rĕu a le face mai bine cunoscute.

D-ra Zsoszán — aşa se subscrie d-sa — e învĕţătoresă în Zamŭ, mai nainte a fostŭ în Bretea română, a fórte diligentă pentru maghiarisare. Faptele dovedéscŭ: după ce 'şĭ-a maghiarisatŭ simţĕmintele, şĭ a părăsitŭ în Bretea română religiunea părinţilorŭ, primindŭ pe cea reformată, rĕmânêndŭ proverbială în cerculŭ pretorialŭ alŭ Chitidului. Causa pentru ce n'o mai spunŭ, destulŭ că s'a vĕḑutŭ păcălită. Ca română n'a datŭ nicĭ unŭ semnŭ de viéţă, dér ca „patriotă“ în sensulŭ „Kulturegyet“-ului a datŭ, 'şĭ-o fi ḑisŭ, că deşi cu cei 5 fl. ar fi pututŭ încălţa orĭ îmbra unŭ copilŭ românŭ sĕracŭ, nu e însĕ „patriotică“ acéstă faptă. Limba de conversaţiă îi este —ca în genere în familia d-sale— cea maghiară, a uitatŭ, că a suptŭ lapte românescŭ, a adoptatŭ datinele maghiare, simte unguresce, ca studentă chiar totdéuna s'a separatŭ de societăţile românescĭ, şi apoi dreptŭ vorbindŭ „Românŭ reformatŭ“ nu esistă pe faţa pămêntului e unŭ nonsens. Câtŭ pentru pretenţiunea, ca s'o „imitămŭ,“ îi rĕspundŭ, că: „Apa trece, petrile rĕmânŭ.“

Ce se atinge de d-şóră Gila, sciu, că fostŭ crescută românesce şi până acum n'am nicĭ o bănuială, că ar fi pe cale d'a imita „patriotismulŭ“ colegei sale. Vieţa sa ca Română nu e pĕtată, simte românesce, şi convingerea mea e, că nu va uita c'a suptŭ la sînŭ românescŭ şi că a fostŭ legănată în cântece românescĭ.

Deveanulŭ.

INSCIINŢARE.

Adunarea generală a acţionarilorŭ cassei de economii ce se va înfiinţa aici în locŭ, ţinută la 29/10 a. c., a hotărîtŭ unanimŭ înfiinţarea aceleia, sub numele de „Mureşiana“ totodată a hotărîtŭ ca 10% a acţielorŭ subscrise sĕ se solvească până la 1 Ianuariu ér alte 10% până la 20 Februarie 1886 st. n.

Decĭ suntŭ provocaţĭ şi până la trămiterea statutelorŭ, care se află sub tiparŭ, în sensulŭ § 6 a acelora, toţĭ p. t. domnĭ acţionarĭ, ca aceste 20 percente sĕ le trimită negreşitŭ până la terminele amintite la adresa: D. Patriciu Barbu, advocatŭ în locŭ, ca societatea sĕ'şĭ pótă începe activitatea condiţionată dela solvirea acelorŭ 30 percente.

Reghinulŭ săsescŭ, 4 Noemvre 1885.

Direcţiunea societăţii „Mureşiana.“

Basiliu Raţŭ, membru Direcţiunei

Patriciu P. Barbu, Director esecutiv.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.')

BELGRADŬ, 18 Noemvre. **Generalulŭ Lesjanin a datŭ erĭ grosului corpului bulgarŭ o bătaiă seriósă între Cula şi Vidinŭ. Bulgarii au fugitŭ lăsândŭ în urma lorŭ mulţĭ morţĭ şi răniţĭ. O miă de prisonierĭ au căḑutŭ în mânile Sêrbilorŭ.**

CALAFATŬ, 18 Noemvre. După cum anunţă „Pester Lloyd,“ Bulgarii au aşeḑatŭ torpile în Dunăre, din care causă comunicaţiunea pe fluviu s'a întreruptŭ. Comandantulŭ fortăreţii Vidinului a interḑisŭ corăbiele de pe Dunăre d'a trece pe la Vidinŭ. Scirea încă nu e confirmată.

DIVERSE.

Templulŭ crematorŭ în Milanŭ. — Unŭ nou şi colosalŭ cimitirŭ s'a deschisŭ de câtăva vreme în Milanŭ. Dintr'o descriere amĕnunţită ce-o face unŭ corespondentŭ alŭ ḑiarului „l'Independance belge« estragemŭ următórele privitóre la templulŭ crematorŭ din acéstă necropolă. »In fundulŭ arenuţei principale, şi lipitŭ de zidulŭ înconjurătorŭ, se află templulŭ crematorŭ, dela fórte populatŭ cu urne şi receptacule murale în carĭ se păstréză cenuşa adepţilorŭ „credinţei« celei nouĕ. Petre comemorative şi medalióne artistice reamintescŭ numele hinefăcĕtorilorŭ şi propagatorilorŭ operei: Keller, — creatorulŭ, alŭ cărui monumentŭ măreţŭ se ridică în mijloculu cimitirului protestantŭ — Gorini etc. Cuptórele perfecţionate funcţionéză acum fórte adesea, şi noulŭ sistemŭ de ardere prin gazŭ, care se instaléză acuma, promite o şi mai mare reducere de timp şi o încinerare mai perfectă. Milanulŭ a începutŭ mişcarea şi acum unŭ mare numĕrŭ de oraşe din Italia îşĭ au societăţile şi aparatele lorŭ de cremaţiune.«

Cursulu pieţei Braşovu
din 18 Noembre st. n. 1885

Bancnote românescĭ	Cump.	8 30	Vênd.	8.34
Argint românesc	»	8 25	»	8.30
Napoleon-d'orĭ	»	9.96	»	10 —
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.40
Imperialĭ	»	10.17	»	10.25
Galbenĭ	»	5 91	»	5.96
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

...monióse ale profilului curatŭ — în adevĕrŭ demnŭ de ...numismatică — care reamintesce trăsurile unei alte regine a cugetării: Georges Sand în strălucirea graţiei sale juvenile.

Fără s'o fi apreciatŭ în opurile ei, unŭ fisionomistŭ esperimentatŭ ar constata de sigurŭ în trăsurile acestea, cu tótă graţiositatea ce-i temperéză forţa, soliditatea unei raţiunĭ aşeḑate, vigórea spiritului, o firmitate resolută şi, póte, o generósă combativitate, dealtmintrelea cu ...tulŭ în raportŭ cu purtarea şi faptele acestei nobile persóne, care, în timpulŭ rĕsboiului Crimei, la unŭ prânḑŭ la care avea ca óspeţĭ mai multe personage marĭ ale Rusiei, avù — dar nu nepedepsită — magnifica cutezanţă a toasta pentru succesele armatei anglo-francese!

Se înţelege că o femeiă de o astfelŭ de însuşire, profesândŭ urgia orĭcărui despotismŭ, a refusatŭ a se supune instituţiunilorŭ moscovite. Cu tótă afecţiunea pentru principelŭ, bărbatulŭ sĕu, a trebuitŭ sĕ renunţe a trăi într'o ţéră unde-i lipsea aerulŭ şi sĕ caute aiurea o atmosferă morală mai potrivită aspiraţiunilorŭ sale.

Viéţa sa activă şi românéscă ar constitui, sĕ ḑice, o naraţiune din cele mai atrăgătóre. Membră a Academiei din Atena, a Societăţii geogrefice din Francia şi a mai multorŭ alte societăţĭ savante, contesa Dora d'Istria ...unesce cu graţiele femeei tótă seriositatea calităţilor virile.

Ca sĕ complectămŭ acéstă interesantă fisionomiă, ...augemŭ, că ea, posedândŭ cele mai multe limbĭ europene, fiindŭ musicantă desăvîrşită, cultivă şi pictura cu unŭ sucesŭ, care a câştigatŭ unuia din tablourile sale premiulŭ ântêiu la Academia din Petersburgŭ.

In fine ca ultima trăsură dămŭ, veḑĭ bine ca curiositate biografică numai, aceea ce ni se asigură, că ea ar avé măestria d'a trimite unŭ glonţŭ într'o piesă de cincĭ francĭ aruncată în aerŭ.

Dacă s'ar forma o galeriă de femeile celebre ale primei jumătăţĭ a acestui seculŭ, ilustra persónă de care vorbimŭ, ar trebui cu dreptŭ sĕ figureze în prima liniă alăturĭ cu Georges Sand, cu contesa d'Agout (Daniel Stern) cu d-na Emile de Girardin, cu d-na Ratazzi şi cu princesa dé Belgiojoso.

După părerea nóstră, nu este o mediocră onóre pentru România, d'a fi datŭ viéţă uneia din acestea marĭ individualităţĭ femenine, atâtŭ de rarĭ în orĭce seculŭ şi în orĭce ţéră. In adevĕrŭ, fiă din causa unui organismŭ particularŭ, fiă din causa unei educaţiunĭ care nu permite femeei tótă desvoltarea ce ar suferi-o aptitudinile sale, fiă din altă causă, marele femei suntŭ multŭ mai puţinŭ comune decâtŭ bărbaţii marĭ.

Dar educaţiunea şi instrucţiunea mai multŭ séu mai puţinŭ defectuósă, dar prejudiţele, piedecile de totŭ felulŭ rĕmânŭ neputinciόse în faţa vocaţiunei şi avêntului acestorŭ individualitaţĭ în adevĕrŭ escepţionale, alŭ cărorŭ »creerŭ de ferŭ, după cum ḑice Shakespeare, nu produce decâtŭ bărbaţĭ,« şi care rupêndŭ orĭce formă de convenţiunĭ se înalţă la destinulŭ lorŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 17 Noembre st. n. 1885

Rentă de aurŭ 4%	96 90
Rentă de hârtiă 5%	89 60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	144.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108 75
Bonurĭ rurale ungare	102.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C3.75
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	102 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 50
Bonurĭ rurale transilvane	102 50
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 —
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	121.—
Renta de hărtiă austriacă	81.30
Renta de arg. austr.	81 80
Renta de aurŭ austr.	108 45
Losurile din 1860	139 60
Acțiunile băncei austro-ungare	858 —
Act. băncei de creditŭ ung.	284.75
Act. băncei de creditŭ austr.	280 25
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 97
Napoleon-d'orĭ	10.00
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.80
Londra 10 Livres sterlinge	125.88

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 5 Noemvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	85	86
Renta rom. amort. (5%)	87½	88½
» convert. (6%)	80	81
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	29	31
Credit fonc. rural (7%)	98	99
» „ „ (5%)	82	83
» » urban (7%)	94	95
» » » (6%)	—	—
» » » (5%)	76½	77½
Banca națională a României	1000	1040
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Națională		
Aurŭ	16	17½
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Anunciu.

Unŭ tênĕrŭ neînsuratŭ, care a absolvatŭ agronomia în institutulŭ de agronomiă r. ung. din Clușiu-Manașturŭ în anulŭ 1876, și de atuncĭ practizândŭ ca conducĕtorŭ de economiă 9 anĭ, sĕ recomandă ca conducĕtorŭ de economiă în órecare dominiu.

A sĕ adresa la **Administrația** acestuĭ diarŭ.

☞ *Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.*

Nru 5156/1885.

Publicațiune.

Cu privire la publicațiunea făcută în 10 Septemvre a c. sub Nru. 3793/1885, se provócă din nou cu tótă seriositatea toțĭ acei contribuabilĭ, în a cărorŭ cólă de dare nu se află încă indusă suma dărei ce datorescŭ pe anu 1885, ca sĕ se înfățișeze cu cólele de dare în decursŭ de 8 dile ș. a. până la 25 l. c. n. la oficiulŭ de dare orășĕnescŭ spre a li se înscrie datoria curentă a dărei, și cu atâtŭ mai vêrtosŭ, căcĭ la din contră cei negligențĭ se vorŭ pedepsi fără de crutare cu o amendă dela 1—5 fl.

Brașovŭ, 16 Noemvre 1885.

Oficiulŭ de dare orășănescŭ.

„ALBINA“ institutŭ de creditŭ și economii în Sibiiu.

Publicațiune.

in sensulŭ art. de lege XXXVI din anulŭ 1876 § 29.

1. Suma scrisurilorŭ fonciare în circulațiune cu diua de 31 Oct. 1885 face fl. 961 800.—
2. Pretensiunile institutului de împrumute hipotecare, care servescŭ de acoperire acestorŭ scrisurĭ fonciare sunt de . . . . fl. 962.605.43
3. Valórea hipotecelorŭ luate de basa lg susnumitele împr. hip. este de fl. 4,271,789.—
4. In sensulŭ § 97 din statute »fondulŭ specialŭ pentru asigurarea scris. fonc este de . . . . fl. 218,383.42

acesta e indus în contŭ separatŭ și este plasatŭ în efecte publice.

Sibiiu în 1 Noemvre 1885. **Direcțiunea.**

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5.00	7.45	—
Predealŭ	—	9 45	12.50	—
	—	9.47	1.09	—
Timișŭ	—	10.11	1.40	—
Brașovŭ	—	10.44	2.27	—
	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Hașfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighișóra	10.29	1.30	8.01	—
	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9 05	—
Mediașŭ	11.54	2.25	9 43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blașiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiușŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.28	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10 23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu	5.56	5 58	12.59	—
	6.08	6.08	—	8.00
Nedeșdu	6.29	—	—	8.31
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velințe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	9.13	—	4.05
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 54	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena	6.35	2.45	10.50	—
	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.0[illegible]
Szolnok	10.37	3.4[illegible]	7.29	9.11	11.4[illegible]
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.31	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.0	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.35	6.24	—
Clușiu	—	10.0	5.05	6.43	—
	12 05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriș	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	11.43	—	9.31	—
	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiușŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blașŭ	6.02	12 57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copșa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediașŭ	-	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	--	2.06	--	1.56	6.4[illegible]
Sigișóra	—	2.31	—	2.34	7.2[illegible]
Hașfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5 30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.3
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Brașovŭ	—	5.20	—	7.14	1.09
	—	5 3	—	-	1.50
Timișŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ	—	6.32	—	—	3.23
	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.4[illegible]

Nota: Orele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4 27
Vințulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5 41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4 25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10 23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8 10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 5[illegible]
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok	11.02	3.44	11.40
	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3 37	7 53	5.25
Glogovațŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5 10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6 42	—	5.58
Zam	7 14	—	9.28
Gurasada	7 43	—	9.56
Ilia	8 01	—	10.17
Branicĭca	8 21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10 10	—	12.24
Șibotŭ	10.43	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9 25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timișóra	8.42	3.40	10.[illegible]6

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Hațegŭ	7 53	1.19	3.49
Pui	8 46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Banița	10 11	3.35	6.07
Petroșenĭ	10.43	4 04	6.59

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.07	12.25	5 00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6 53
Aradulŭ nou	7 40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6 49	9.33	5 28
Banița	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10 54	6.4[illegible]
Pui	8.50	[illegible]	7 35
Hațegŭ	9.31	12 17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8 44
Simeria	10.53	1.35	9.15